

Samtök íslenskra handverksbrugghúsa

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á áfengislögum (sala á framleiðslustað), 596. mál.

Samtök íslenskra handverksbrugghúsa eru hagsmunasamtök 25 handverksbrugghúsa um land allt. Brugghúsin eru smá, hafa gæði og frumleika að markmiði og þau leitast við að gera úrvals vörur í nánu samstarfi við sitt nærumhverfi. Þau skapa atvinnu fyrir allt að 200 manns, auka lífsgæði í sínu héraði og stuðla að aukinni ferðamennsku með því að laða til sín gesti sem vilja heimsækja brugghús og upplifa vörur gerðar á þeim svæðum sem þeir sækja heim.

Það frumvarp sem nú liggur frammi til breytinga á áfengislögum mun heimila litlum brugghúsum sem framleiða áfengi úr möltuðu eða ómöltuðu korni, allt að 500 þúsund lítra á ári, að selja áfengi allt að 12% alc/vol beint til kaupenda frá framleiðslustað með sérstöðu framleiðslusöluleyfi.

Í þessu frumvarpi er sjónarmiðum Samtakanna sem þau áður hafa komið á framfæri í Samráðsgátt vel gerð skil, enda eru Samtökin í megin dráttum sammála þessu frumvarpi, en hafa ábendingar um frekari útfærslu einstakra atriða er varðar stærð brugghúsa, hráefni og áfengisprósentu.

Samtök íslenskra handverksbrugghúsa setja 3 skilyrði fyrir aðild: stærð, eignarhald og áherslu á gæði. Handverksbrugghús starfa af ástríðu, leggja metnað og kraft í að gera vandaða vöru og því hafa þau öll gæði að leiðarljósi. Við stærð er miðað við að framleiðandi hafi leyfi til áfengisframleiðslu og framleiði innan við eina milljón lítra af bjór á ári, eða samsvarandi magn annars áfengis. Í raun eru öll brugghúsin mun minni en það, sbr. að samanlögð markaðshlutdeild allra aðila í Samtökunum var aðeins 2,1% af bjórsölu ÁTVR árið 2020. Þá miðar eignarhald við að félagið geti að hámarki verið 25% í eigu stærri áfengisframleiðanda. Í reynd eru allir aðilar að Samtökunum sjálfstæðir framleiðendur sem tengjast ekki stórum innlendum eða erlendum framleiðendum.

Af 25 aðilum í Samtökunum eru 22 brugghús sem framleiða bjór úr möltuðu eða ómöltuðu korni. Öll brugghúsin eru smá, öll framleiða langt undir 500 þúsund lítum sem miðað er við í frumvarpinu, fyrir utan Bjórsmiðjuna Kalda sem er stærri en 500 þúsund lítrar. Kaldi er frumkvöðull á innlendum markaði, elsta sjálfstæða handverksbrugghúsið á Íslandi sem enn er starfandi, og lang stærst af öllum óháðu handveksbrugghúsunum.

Ef mörk fyrir útgáfu framleiðslusöluleyfis eru miðuð við 500 þúsund lítra myndi það útiloka þennan eina aðila Samtakanna frá því að fá framleiðslusöluleyfi á grundvelli stærðar.

Auk þessara 22 bjórframleiðenda eru 3 framleiðendur sem framleiða annars konar áfengi: einn framleiðir mjöð úr hunangi, einn framleiðir létt og sterk vín úr íslenskum berjum og öðru íslensku hráefni, og einn framleiðir eimaða drykki frá grunni úr íslensku byggi. Þar sem þessir framleiðendur gera drykki sem ekki eru gerðir úr möltuðu korni fengju þessir aðilar ekki framleiðslusöluleyfi á grundvelli þess. Þá er eðli þessara drykkja að þeir eru hærri í áfengisprósentu en bjór, svo takmörk við 12% áfengismagn myndi útiloka þau frá að selja meirihluta sinnar framleiðslu, þó svo þau fengju framleiðslusöluleyfi.

Sala beint út frá smáum brugghúsum mun ekki auka aðgengi að áfengi að neinu ráði, enda væri framboð áfengis sem selt væri á framleiðslustað lítið í samanburði við núverandi verslanir ÁTVR. Þá er miðað við að sala sé aðeins heimil á þeim dögum sem verslanir ÁTVR eru opnar. Nokkur handverksbrugghús starfa í byggðarlögum þar sem ekki er til staðar verslun ÁTVR: í Garði, á Breiðdalsvík, á Hólum í Hjaltadal og á Bakkagerði Borgarfirði eystri. Þannig fengju íbúar og gestir þessara byggðalaga að njóta framleiðslu sem gerð er í heimabyggð án fyrirhafnar við að leita út fyrir sína heimabyggð til að fara í næstu verslun ÁTVR.

Sala beint frá framleiðslustað mun styðja við litlu brugghúsin í landinu til að vaxa og dafna, treysta grundvöll fjölda manns sem hafa beinar eða óbeinar tekjur af handverksbrugghúsum, auka fjölbreitni og ferskleika fyrir neytendur, hjálpa við að gera Ísland enn eftirsóttara í augum gesta sem sækja okkur heim, og stuðla að betri áfengismenningu með því að taka burt hindranir fyrir framleiðendur til að koma vöru sinni á markað.

Stjórn Samtaka íslenskra handverksbrugghúsa

Laufey Sif Lárusdóttir, formaður

Sigurður Pétur Snorrason, ritari

Haraldur Þorkelsson, gjaldkeri

Jóhann Guðmundsson, meðstjórnandi

Ólafur S.K. Þorvaldz, meðstjórnandi

Aðilar að Samtökum íslenskra handverksbrugghúsa í júní 2022

22.10 brugghús Blómsturvöllum 8, 240 Grindavík

6a Kraftöl Eyrarlandsvegi 14, 600 Akureyri

Álfur brugghús Kársnesbraut 112, 200 Kópavogur

Austri brugghús Fagradalsbraut 25, 700 Egilsstöðum

Beljandi brugghús Sólvellir 2, 760 Breiðdalsvík

Bjórsetur Íslands Hólum, 551 Sauðárkrókur

Brugghús Steðja Steðja, 311 Borgarnes

Bruggsmiðjan/Kaldi Öldugötu 22, 621 Dalvík (dreifbýli)

Dokkan brugghús Sindragata 11, 400 Ísafjörður

Eimverk distillery Lyngás 13, 210 Garðabær

Gæðingur öl Nýbýlavegi 8, 200 Kópavogur

Húsavík Öl, Héðinsbraut 4, 640 Húsavík

Jón Ríki brewery & restaurant, Hólmur, 781 Höfn í Hornafirði

KHB-Brugghús, Gamla Kaupfélagið, 720 Borgarfjörður eystri

Litla brugghúsið, Iðnagarðar 9, 250 Garði

Malbygg, Skútuvogi 1G, 104 Reykjavík

Og Natura, Skútahrauni 7, 220 Hafnarfjörður

Öldur/öldurhúsið Desjamýri 8, 270 Mosfellsbæ

Ölverk, Breiðumörk 2, 810 Hveragerði

Ölvisholt brugghús, Ölvisholt, 801 Selfoss

RVK Brewing Co. Skipholt 31, 105 Reykjavík

Segull 67 brewery, Vetrarbraut 8-10, 580 Siglufjörður

Smiðjan brugghús, Sunnubraut 15, 870 Vík

The Brothers Brewery, Hvítungavegi 6, 900 Vestmannaeyjar

Ægir brugghús, Eyjarlóð 5, 101 Reykjavík